

Kutimilika Katika Kristo

SABATO MCHANA

Somo la Juma Hili: *Wakolosai 2; Ebr. 7:11; Isa. 61:3; 1 Kor. 3:6; Kum. 31:24–26; Rum. 2:28, 29; Rum. 7:7.*

Fungu la Kukariri: “Basi, mtu asiwahukumu ninyi katika vyakula au vinywaji, au kwa sababu ya sikukuu au mwandamo wa mwezi, au sabato; mambo hayo ni kivuli cha mambo yajayo; bali mwili ni wa Kristo” (*Wakolosai 2:16, 17*).

Je, umewahi kuulizwa kwa nini unaitunza Sabato? Huenda hata fungu la kukariri la juma hili lilitumiwa kama “ushahidi” dhidi yake. Hata hivyo, fungu hili halikuandikwa kuhusu amri ya nne, bali kwa kujibu makosa yaliyofundishwa na baadhi ya walimu wa uongo katika kanisa. Makosa haya yalikuwa yapi?

Kwanza, mafundisho ya uongo yanaelezewa kama “elimu,” “mapokeo ya wanadamu,” “mafundisho ya ya awali ya ulimwengu,” wala “si kwa jinsi ya Kristo” (*Kol. 2:8*).

Pia ilihusisha tohara na kushika sikukuu za Kiyahudi (*Kol. 2:11, 16*), pamoja na kaida za usafi wa Kiyahudi na kanuni zinazohusiana na chakula (*Kol. 2:16, 21*). Ilihusisha kuabudu malaika au pamoja na malaika au jaribio la kuiga ibada ya malaika (*Kol. 2:18*).

Na, hatimaye, yalitokana na “maagizo na mafundisho ya wanadamu” na inawezekana yalikusisha desturi za kujinyima raha na anasa (*Kol. 2:22, 23*).

Walimu hawa wa uongo kwa dhahiri walikuwa watu wenye kushika dini na waaminifu, lakini pia waliielewa injili vibaya. Juma hili tutaona kwa nini. Na tutaona kwa nini fungu la kukariri halihusiani na kushika kwetu Sabato ya siku ya saba.

*Jifunze somo la juma hili kwa maandalizi ya Sabato ya Machi 7.

Hekima na Maarifa ya Mungu

Ayubu aliuliza, “Bali hekima itapatikana wapi? Na mahali pa ufahamu ni wapi? (*Ayu. 28:12*). Paulo anajibu: katika Kristo, “ambaye ndani yake yeye hazina zote za hekima na maarifa zimesitirika” (*Kol. 2:3, linganisha 1 Kor. 1:30*). Tukiwa na Kristo, tuna kila kitu, hata “kufahamu kwa hakika” kusudi la maisha (*Kol. 2:2*). Kwa njia Yake siri ya Mungu, inayojumuisha mpango mzima wa wokovu, imefunuliwa.

Soma Wakolosai 2:1–7. Ni nini kusudi la Paulo la kuandika waraka huu?

Neno la Kiyunani *paraklēthōsin* linamaanisha “kutiwa moyo” au “kutiwa nguvu” (*Kol. 2:2*). Shauku ya Paulo si tu kuwasaidia waumini huku Kolosai kutambua mafundisho ya uongo bali pia “kuwaunganisha” (*sumbibasthentes*) katika upendo wa Kikristo. Njeo (wakati) iliyotumika kwa vitenzi vyote viwili—“kufarijiwa” na “kuunganishwa”—inaonesha imani ya Paulo kwamba waraka huu utafikia lengo lililokusudiwa.

Hata hivyo, aliwasifu kwa ajili ya “utaratibu wenu na uthabiti wa imani yenu katika Kristo” (*Kol. 2:5*).

Neno la Kiyunani *taxis*, lililotafsiriwa “utaratibu,” linatumika katika Agano Jipya kurejelea taratibu za ukuhani za Haruni (*Lk. 1:8, Ebr. 7:11*) na Melkizedeki (*Ebr. 5:6, 10, Ebr. 6:20, Ebr. 7:11, 17*), lakini Paulo analitumia kuhusu utaratibu katika kanisa (*1 Kor. 14:40*), ikiwa ni pamoja na hapa. Wakati mwingine kuna mwelekeo wa kuchukulia utaratibu na muundo wa kanisa kama desturi za kikanisa zisizo na maana ya kiteolojia.

Lakini kwa kuagiza heshima/adabu ifaayo katika ibada (*tazama, kwa mfano, 1 Wakorintho 11*), na kubainisha jinsi wazee na mashemasi wanavyopaswa kuchaguliwa (*1 Timotheo 3, Tito 1*), Paulo alikuwa mwangalifu sana katika kulinda utaratibu ndani ya kanisa. Kupitia hatua hizi, hekima ya Mungu na mafundisho ya Biblia vinalindwa na kuenezwa.

Kutokana na mafundisho sahihi ambayo Wakolosai walipokea kutoka kwa wahuburi wenza wa Paulo, walikuwa na “uthabiti” wa imani. Haiwezi kutikiswa kwa sababu imejengwa juu ya msingi imara wa Biblia ambao, ukifuatwa, ungesaidia kuwalinda kutokana na makosa yanayotangazwa na hao walimu wa uongo.

Uzoefu wako umekuwaje kuhusu hitaji la “utaratibu” katika maisha yako ya kiroho?

Wenye Shina na Kukua Katika Kristo

Mada ya Wakolosai ni mojawapo ya kanuni zilizo wazi zaidi za kuishi maisha ya Kikristo: “Basi kama mliyompokea Kristo Yesu, Bwana, enendeni vivyo hivyo katika yeye” (*Kol. 2:6*). Tunapokea wokovu kwa kuipokea Nafsi, si tu mkusanyiko wa mafundisho. Lakini kumpokea Yesu pia kunajumuisha kukubali mafundisho Yake yote, kama yalivyotolewa kupitia mitume na manabii wa Biblia (*tazama Efe. 2:20*).

Zaidi ya kitu kingine chochote, kumkubali Kristo kunamaanisha kuifia nafsi, kujisalimisha kikamilifu kwa Kristo aliye hai.

Neno Lililo Hai (Yesu) haliwezi kutenganishwa na Neno Lililoandikwa (Biblia). Ni pande mbili za sarafu moja. Kwa kweli, ni kwa njia ya Maandiko tu tunaweza kumjua Yesu. “Tunatembea au kuishi maisha yetu “katika Yeye,” kumaanisha kwamba tunaruhusu Neno Lake na Roho Wake kutuongoza katika maamuzi na desturi zetu zote.

Katika Wakolosai 2:7, Paulo anatumia sitiari ya kawaida ya kibiblia inayowafananisha Wakristo na miti. Tunakuwa na shina katika Kristo kwa kumkubali kama Mwokozi wetu na kuyaongoza maisha yetu kulingana na Neno Lake. Hivyo ndivyo tunavyokuwa “imara kwa imani.”

Vifungu vifuatavyo vinaelezeaje sitiari ya mti kama ishara ya waumini? (*Tazama Isa. 61:3, Mt. 3:10, Luka 8:11–15, 1 Kor. 3:6*.)

Paulo anaeleza kwa dhahiri mambo mawili ambayo waumini wanayopaswa kuchagua moja kati ya hayo. Mtu anapaswa kudumu kuwa mti “uliopandwa na BWANA” (*Isa. 61:3*) na kuendelea kuwa mkamilifu katika Kristo kwa kumshikilia Yeye na mafundisho Yake. Lingine linaweza kufananishwa na mti bandia ambao unaweza kuonekana kuwa halisi lakini kwa kweli hauna uhai. Kwa kufuata falsafa na desturi za kibinadamu, tunachukuliwa “mateka” (*Kol. 2:8*). Ingawa Kristo ametuweka huru, inawezekana kufanywa watumwa tena kwa kongwa la utumwa (*Gal. 5:1; linganisha Mdo. 15:10*).

Kwa ufupi, kukubali mafundisho yasiyo ya kibiblia kunamaanisha kumkataa Kristo kwa sababu wale wanaoyaamini mafundisho ya uongo, cha kusikitisha, wamekubali injili tofauti na wamepokea mamlaka ya kibinadamu juu ya mamlaka ya Maandiko (*tazama Gal. 1:6–9*). Hii ilikuwa hatari katika kanisa la awali na inabakia hivyo leo.

Uzoefu wako mwenyewe umekuwaje kuhusu kile inachomaanisha kuifia nafsi ili kumpokea Kristo? Kwa nini ni lazima huo uwe mchakato endelevu?

Iligongomelewa Msalabani

Soma Wakolosai 2:11–15. Ni masuala gani Paulo anaonekana kupambana nayo hapa?

Ni mara ngapi tumeyaona maandiko haya, hasa Wakolosai 2:14, yakitumiwa vibaya kama hoja dhidi ya sheria na utunzaji wa Sabato?

Ili kusaidia kuelewa maandiko haya, tafsiri mbili muhimu zimependekezwwa na Waadventista wa Sabato: Kwanza, “hati iliyoandikwa” iliyogongomelewa msalabani ni orodha ya mashtaka iliyokuwa na “uadui kwetu,” sawa na maandishi ambayo Pilato aliyatundikwa juu ya msalaba wa Yesu (*Mt. 27:37; Yn. 19:19, 20*). Au, pili, sheria za mfumo wa kaida za kidini zilizoandikwa na Musa (*tazama Kum. 31:24–26*) ziligongomelewa msalabani.

Tunapoitazama aya hiyo katika muktadha wake mpana, tunaweza kuona kwamba inazungumza kwa wazi kuhusu sheria zilizoongoza mfumo wa kaida za kidini.

Paulo pia anarejelea “tohara isiyofanyika kwa mikono” (*Kol. 2:11*), yaani, “ya moyo” (*Rum. 2:28, 29; linganisha Kum. 30:16*), ikitofautiana kwa wazi na tohara ya kimwili, iliyokuwa moja ya masharti muhimu zaidi ya sheria za mfumo wa kaida za kidini (*Law. 12:3; linganisha Kut. 12:48*).

Kisha Paulo anahusianisha badiliko hili la ndani na “kuuvua mwili wa nyama” na ubatizo wa kuzamishwa majini. Kwa ubatizo huu, tunajifananisha na kifo na ufufuo wa Kristo (*Kol. 2:11, 12*).

Uzoefu huu wa uongofu unafananishwa na “kufa kwa sababu ya makosa” na “kufanywa hai” pamoja na Kristo, ambaye “alitusamehe makosa yote” (*Kol. 2:13*).

Neno “maagizo” (*Kol. 2:14*) lilirejelea amri za kisheria, ziwe za kidunia (*Lk. 2:7, Mdo. 17:7*) au za kikanisa (*Mdo. 16:4*). Neno hili la Kiyunani linapotumika pengine tu katika maandishi ya Paulo linarejelea sheria za mfumo wa kaida za kidini, zilizotengeneza ukuta wa utengano kati ya Wayahudi na watu wa Mataifa (*Efe. 2:14, 15*).

Kwa sababu Paulo tayari amesharejelea msamaha wa dhambi na badiliko la ndani linalowakilishwa na ubatizo, hakuna uwezekano kwamba angerudi katika mada hiyo tena kwa sitari tofauti ambayo haijatumikiwa mahali pengine katika Maandiko. Badala yake, Paulo anaonekana kulisitiza hoja ileile kama ilivyotolewa katika Waefeso: kwamba waumini Wamataifa katika kanisa la Kolosai hawana haja ya kusumbuka kuhusu kushika sheria zinazohusu mfumo wa kaida za kidini na kafara, ikiwa ni pamoja na tohara, wala kuhusu sheria za usafi zilizoambatana na wajibu kama huo (*linganisha Mdo. 10:28, 34, 35*).

Kwa wazi, Paulo hakuwa anamaanisha kwamba Amri Kumi ziligongomelewa msalabani, hata mahali pengine alipofasili dhambi kama uvunjaji wa Amri Kumi hakumaanisha hivyo (*Rum. 7:7*).

Kivuli au Mwili?

Soma Wakolosai 2:16–19. Ni desturi zipi za Kiyahudi na Kikristo zinazoangaziwa hapa na Paulo?

Hadi leo, wanazuoni hawakubaliani kuhusu masuala hasa ambayo Paulo alikuwa anayazungumzia hapa. Tunachoweza kuwa na uhakika nacho ni kwamba waraka wa Paulo wenyewe unatoa habari kidogo sana juu ya kile kinachoonekana kuwa mvuto wa Kiyahudi na Kikristo wenye kuleta mgawanyiko kwa kanisa hili ambalo wengi wao ni Wamataifa (*Kol. 2:13*). Yaani waamini wa Kiyahudi walikuwa wanahimiza mambo ambayo hayakuwa ya lazima kwa washiriki kufuata.

Kwa wazi, Wakolosai 2:16 inaorodhesha idadi ya desturi za kawaida za Kiyahudi ambazo zilionekana kuendelezwa miongoni mwa baadhi ya Wayahudi walioongoka kuwa Ukristo. Lakini hata mambo yanayotajwa katika Wakolosai 2:18 yanapatana na muktadha uleule. Yesu alikosoia kujifanya kuwa wanyenyekevu miongoni mwa viongozi wa kidini (*kwa mfano, Mt. 6:1, 5, 7, 16*). Kutoka katika magombo ya Qumran, tunajifunza kwamba malaika walihusishwa sana katika dhana fulani za ibada za Kiyahudi. Kwa hiyo, matatizo ambayo Paulo alikuwa anakabiliana nayo hukō Kolosai yanaelekea kuwa sawa na yale aliyokabiliana nayo mahali pengine.

Kwa kuwa Wakolosai 2:16 mara nyingi inaeleweka vibaya, ni muhimu kuichunguza kwa undani zaidi. Angalia hoja hizi:

Kutumia kwa Paulo “basi” kunaashiria kwamba hili ni hitimisho kutokana na kile ambacho tayari amekisema. Hapo kwanza, hitaji la tohara halisi lilitupiliwa mbali kwa sababu badiliko la ndani la moyo ndilo muhimu (*Kol. 2:11–15*).

“Vyakula na vinywaji” vinarejelea sadaka ya unga na vinywaji ambayo Waisraeli walileta hekaluni.

Ainisho la “sikukuu au mwandamo wa mwezi au sabato” (*Kol. 2:16*) linaonekana kurejelea Hosea 2:11, ambapo mfuatano huo wa siku za utaratibu wa kaida za kidini unarejelewa, unaojumuisha sabato za kikaida (*tazama, kwa mfano, Law. 23:11, 24, 32*).

Jambo muhimu kwa ufahamu wetu wa aya hii ni tafsiri ya Paulo mwenyewe: kwamba mambo hayo “ni kivuli cha mambo yajayo, bali mwili ni wa Kristo” (*Kol. 2:17*). Siku hizi za utaratibu wa kaida za kidini, kama vile kafara, zilielekeza katika kazi ya Kristo (*tazama 1 Kor. 5:7, 1 Kor. 15:23*). Sabato ya siku ya saba, kinyume chake, ilianzishwa katika Bustani ya Edeni, kabla ya dhambi, na muda mrefu kabla ya kafara za mfumo wa kaida za kidini za patakatifu kuanzishwa; kwa hivyo, hakikuwa kivuli kilichopaswa kuondolewa baada ya msalaba.

Ingawa Sabato ya siku ya saba si suala linalozungumziwa hapa, unawezaje kutumia ushauri wa Paulo kuhusu kutowahukumu wengine?

Maagizo ya Wanadamu

Soma Wakolosai 2:20–23. Unaelewaje onyo la Paulo kwa kuzingatia mambo mengine yaliyojadiliwa katika sura hii?

Kama katika waraka wake kwa Wagalatia, Paulo anaelezea tatizo linalohusu kushika kaida za kidini za Kiyahudi kama “mafundisho ya awali ya ulimwengu” (*Kol. 2:8, 20, linganisha Gal. 4:3, 9*). Kwa maneno mengine, kama hekalu la duniani, vitu hivi ni vya duniani, lakini wenyeji wetu uko mbinguni. Hatupaswi kuelemeza na sheria za taratibu za kaida za kidini kwa sababu zilikuwa ishara tu ya uhalisi ambao tunaufurahia sasa kwa njia ya Kristo. Yaani, ingawa kwanza zilitolewa na Mungu, maagizo/sheria hizi, zikiwa zimetimiza kazi yake, hazihitajiki tena.

Kwa sababu taratibu hizi zote ziliondolewa pale msalabani, kama inavyooneshwa na mkono wa kiungu uliopasua pazia la hekalu (*Mt. 27:51, linganisha Dan. 9:27*), Wakristo (ikiwa ni pamoja na Wakristo Wakiyahudi) hawako chini ya taratibu hizi. Kwa kujitiisha kwazo, tungekuwa tunajifanana na ulimwengu huu, unaopita, tofauti na ulimwengu mpya tulioahidiwa katika Kristo.

Hata hivyo, tunatazamia “mbingu mpya na dunia mpya, ambayo haki yakaa ndani yake” (*2 Pet. 3:13*) na si tu urekebishaji wa hii ya zamani/iliyochakaa.

Kando na ukweli kwamba Mafarisayo na waandishi waliongeza masharti ya ziada ya kibinadamu juu ya taratibu za Musa (*tazama Mk. 7:1–13*), kuendeleza taratibu za kaida za kidini za Agano la Kale, ambazo zilikuwa zimetimizwa na Kristo, kusingeweza kuchukuliwa tena kuwa zinahitajika kiungu, bali tu kama wajibu uliowekwa kibinadamu. Kwa hakika, inaonekana kwamba zilikuwa zinakuwa mzigo kwa imani, kinyume na kitu ambacho kingeizidisha. Ni rahisi sana kuanza kuangalia kufanya mambo haya yote kama si tu kujifanya kuwa bora kuliko wale wasiyoafanya, jambo ambalo ni baya kabisa, lakini pia huenda hata kiwerevu kwa namna fulani kama anayestahili wokovu, mtego ambao hatutaki kuingia.

Katika historia yote ya Kikristo, wataalamu wa Biblia wameshindwa na jaribu la kutoa matangazo ya kidini, wakijitwalia wajibu wa Roho Mtakatifu katika kuwaongoza waumini kuhusu kile kifungu kinachomaanisha. Kristo Mwenyewe ndiye chemchemi ambayo kwayo ukweli wa Maandiko unatoka kama anavyofundisha Paulo na waandishi wengine wa Biblia.

Tunawezaje kuhakikisha kwamba tunaelewa kwamba msingi wetu pekee wa wokovu unatokana na kile Yesu alichotutendea, nje yetu, badala yetu—bila kujali chochote anachofanya ndani yetu?

Jifunze Zaidi: “Kama ilivyokuwa wakati wa siku za mitume, watu walijaribu kuharibu imani juu ya Maandiko Matakatiifu kwa kutumia mapokeo na falsafa zao, ndivyo hata ilivyo katika siku hizi, kwa maoni yanayopendeza na kuchunguza chimbuko na maana ya kila andiko katika Biblia, elimu juu ya viumbe kutoka usahili kwenda changamano, imani za kuongea na waliokwisha kufa, kujifunza juu ya Mungu kwa njia ya viinimacho na imani kwamba vitu vyote vya asili vina Mungu ndani yao, adui wa haki anatafuta kuiongoza mioyo ya watu kupita kwenye njia zilizozuiwa. Kwa wengi, Biblia ni kama taa isiyo na mafuta, kwa kuwa wamezigeuzia akili zao katika mifereji ya imani za kudhania zipotoshazo na kuchanganya. Kazi ya watafiti wakosoaji wa Maandiko wenye kujidai ni wachambuzi wa kina wa Biblia huku aya za Maandiko wakizikatakata vipande vipande, wakiharakisha kuhitimisha wapate maana ya andiko isiyokusudiwa, au kupanga upya wakizipangua aya za Maandiko Matakatiifu zilete maana watakayo wao wenyewe, ni kutaka kuharibu imani katika Biblia na ufunuo wa Mungu. Kwa imani juu ya umizimu, wengi wanafundishwa kuamini kwamba, tamaa ndiyo kanuni ya juu kabisa ya kimaisha na kwamba kuzipuuza sheria ni uhuru na kwamba binadamu anawajibika kwake yeye mwenyewe binafsi.

“Mfuasi wa Kristo atakumbana na ‘maneno yabembelezayo’ na kwa maneno kama hayo mtume alikuwa amewaonya waumini wa Kolosai. Atakumbana na tafsiri za maandiko zenye msukumo wa imani za kuongea na waliokufa, lakini haikumpasa kuzipokea. Sauti yake yapaswa kusikika kwa ufasaha na uthabiti kutetea kweli za milele za Biblia. Akiwa ameyakaza macho yake kwa Kristo, ilikuwa inampasa kusonga mbele kwa uthabiti katika njia aliyoelekeza Kristo, akizitupilia mbali dhana zote zilizokuwa hazipatani na mafundisho ya Kristo. Ilikuwa inampasa kuufanya ukweli wa neno la Mungu kuwa somo lake la kutafakari na kufikiri kwa kina. Anapaswa kuichukulia Biblia kama sauti ya Mungu ikizungumza naye moja kwa moja. Kwa njia hiyo angeipata hekima itokayo kwa Mungu.”—Ellen G. White, *Matendo ya Mitume*, Sehemu ya Pili, uk. 150, 151.

Maswali ya Kujadili:

① Inamaanisha nini kwamba katika Kristo “unakaa utimilifu wote wa Uungu kwa jinsi ya kimwili,” na kwamba Yeye “ni kichwa cha enzi yote na mamlaka” (Kol. 2:9, 10)? Tazama pia Yohana 1:1, Waebrania 1:3, na 1 Petro 3:22.

② Yumkini sote tumesikia Wakolosai 2:14–16 ikitumika kama hoja dhidi ya Sabato ya siku ya saba. Ni matatizo gani mengine, kando na kile somo la juma hili lilicholeta, pamoja na matumizi ya maandiko haya kujenga hoja kwamba hatuhitaji tena kushika amri ya nne?

③ Unashughulikia vipi na wale wanaosisitiza kwamba lazima tushike sheria zilizoongoza mfumo wa kaida za kidini pia? Ingawa, pengine, mtu angeweza kupata baraka fulani za kiroho au za kiteolojia kwa kuzitunza, ni matatizo gani yanayotokea kutokana na kuisitiza kwamba ni lazima zitunzwe?

④ Ellen G. White aliandika hapo juu kwamba tunapaswa kuichukulia Biblia “kama sauti ya Mungu inayosema nasi moja kwa moja.” Kwa nini basi, ni lazima tujilinde kwa bidii dhidi ya mtu yeyote au kitu chochote kinachoweza kudhoofisha imani yetu katika mamlaka na uvuvio wa *Maandiko* yote, hata sehemu ambazo, mahali fulani, zinaweza kutufanya turwe na wasiwasi?